

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne stevilke se prodajajo po 3 novč. (6 stotinov) v mnogih tobakarnih v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorica, Ajd, Kranj, Maribor, Celovca, Idrija, Št. Peter, Škofja Loka, Nabrežini, Novem mestu itd.

Sglašeno in narodno sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 2. zvečer. — Cene oglašev 16 st. na vrsto pent: posamezne, komunitne, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON Stev. 1157.

Brzjavne vesti.**Vseučiliščni profesor — obojeni radi zločina proti naravi.**

DUNAJ 26. Vseučiliščni profesor, fizikolog Beer, ki je zaskrivil zločin proti naravi, čeprav že tev sta bila dva dečka uglednih dunajskih obitelji, je bil obojen na tri meseca navzdveje ječe. Beer je bil takoj pridržan v zaporu. Branitelj Beera je proti razsodbi prijavil pritožbo nčnosti.

Po izreku razsodbe je sod še na predlog državaega pravdnika odločilo, da je Beera takoj zapret, ker se je batil bega. Branitelj Beera je apeliral na svetovalstveno zbornico, da izpuste Beera na svobodo. Zbornica je skleplila pustiti Beera na svobodo proti kavci 200.000 K. Ker je državni pravdaik proti temu sklepku protestiral, mora Beera ostati v zaporu, dokler nadodisče tozadievno ne oloči. Sicer je bil takoj olveden v jetniško bolnišnico.

Vreme na Reki.

REKA 26. Tukaj je mokro-mrzlo vreme, dočim sneži v okolici. V pristanišču počiva delo. Ladje ne morejo ni odhajati ni prihajati. Vlaki imajo velike zamude.

Ladja »Saloma« obtičala na plitvini.

REKA 26. Ladja »Saloma« ogrske-hrvatskega prabrodnaega društva je pri otoku Brač obtičala na plitvini. Poročik »Eosre« je prišel na pomoč. — Podrobosti manjkojo.

Tirolski deželní zbor.

INOMOST 26. Posl. Greil in tovarši so interpelirali nemestnika radi dogodkov povodom otvoritve italijanske pravne fakultete meseca novembra 1904. Med čitanjem interpelacije so italijanski poslanci ostro protestirali rad očitaj proti vedenju italijanskih dijskov.

Odkritje Moltke-jevega spomenika.

BEROLIN 26. Danes opoludne je bil na kraljevem trgu slovesno odkrit spomenik iz marmora generalnemu feldmaršalu Moltkeju. Navzoči so bili cesar, cesarice, prestolonaslednik in drugi členi cesarske hiše, državni knezzi, mnogi knežji oseb, admiralitet, generali in čeni Moltkove rodbine. Generalski polkovnik grof Schlieffen je imel slavnostni govor, v katerem je hvalil Moltkeja. Cesar je položil ob spomeniku zlist lutor-venec z napisom: »Največemu generalu velikega cesarja.«

Štrajk v Gratweinu.

GRATWEIN 26. Od 1200 delavcev jih štrajka 900. Do sporazuma ni prišlo radi tega, ker si je ravnateljstvo pridržalo pr-

PODLISTEK.

319

Prokletstvo.

Sgodovinski roman Avgusta Šenoc. — Nadaljevanje in dorišil I. E. Tomič.

Prevel. M. O.-č.

Deček jo je pogledal pač, povesil glavo in rekel tiso:

— Oprosti majkico moja, vidim, da sem grebil, prestopivši vajino zapoved, ali veruj mi, da tega ne storim več.

Gospa je potegnila z belo roko svojo preko obrsa Nikole. Pritegnila ga je k sebi ter ga poljubila trikrat na čelo, a ko je stric škof drugi, in še dva strica sta bila, deček odmaksil glavo od materinih prsi, to je Lacko in Stjepko, ki je poginil v jučetski mu je na čelu svitla solza iz njene očesa. Nikola se je prestrabil, začutivši gorko kaplje, pogledal mater in opazil, da sta jej česi solzni.

— Majkica, majkica, je vprašal banov sin skoro jokaje, ti joče, tvoje srce je bolno, a jaz sem misil, da ti skače od radosti, morski ropar. Torej stric škof seve nima še takoj kakor meni. Sedaj pa vidim, da sem deček, tvoj oče ima samo tebe jedinec. Naj se prevaril. Kakova nevolja ti je pritisnila umare tvoj oče, boč ti jedina vejica starega

srca? Sem li morda jaz kriv in moja nešrečna ladja? Kaj hočeš? Vedno mi gre nekako po glavi, da moram postati saven mornar, pak da gonim po morju černe pomorsake-roparje Arape, ki plavajo po morju v hitrih barkah, požigajo po bregovih kratka sela in krajejo krčaško deco. M ni so pripovedovali o tem ljudje Omčani, ki so videli na svoje oči to vratio četo.

Gospa banica cestinska se je zaletela svojemu sinu v besedo:

— Slušaj me, siško, kaj ti povem, in dobro si zapomni to. Naš rod ivaniških Horvatov je bil nekdaj velik in je šel veliko možnih glav, a še tvoj pokojni ded Peter tu v Posavini je imel štiri sinove.

— Vem, se je oglašil hitro mali in začel štetiti na prste. To je moj oče eden, ki si si zapomnil, in zato boč bolje umel, da ne morebiti mornar, ki na slabem lesu

— Prav govorš, je rekla mati, dobro si si zapomnil, in zato boč bolje umel, da ne morebiti mornar, ki na slabem lesu

— Majkica, majkica, je vprašal banov

sin skoro jokaje, ti joče, tvoje srce je bolno,

a jaz sem misil, da ti skače od radosti, morski ropar. Torej stric škof seve nima

štetako kakor meni. Sedaj pa vidim, da sem deček, tvoj oče ima samo tebe jedinec. Naj

se prevaril. Kakova nevolja ti je pritisnila umare tvoj oče, boč ti jedina vejica starega

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je mod!

Naročna znača

za vas leta 24 K. poi leta 12 K. 3 meseci 6 K. — Naročne brez dopisane naročnine se uprava ne osna. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvu lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopis se ne vreduje. Naročnina, oglašen in reklamacija je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Nacionila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnički račun št. 652.841.

vico, da po lastni volji odpusti one delavec, ki štrajkajo. V Gratweinu se nahaja od predvčerjajim oddelek orožnikov 35 mož. Izdru je ukaz, da pride v ojačanje še 30 mož. Popoludne so se vrnila pogajanja med zastopnikom upravnega sveta, okrajinom glavarjem in obrtnim nadzornikom.

Predsednik Roosevelt.

NEW-ORLEANS 26. Predsednik Roosevelt dosegla danes semkaj. Včeraj je zbrumeno mrzlico obolelo devet oseb, dve sta pa umrli.

Amerikanska vojna ladija »Minneapolis«.

GENOVA 26. Ameriška admiralska ladija »Minneapolis« odpljuje takoj iz Neapelja, da se udeleži svečanosti, ki se bodo vrnila v Genovo na čast kraljevi dvojici.

Štrajk v Toulonu — končan.

TOULON 26. Ker so štrajkujočim delavecem dovolili povisanje plače, so isti zopet pričeli delati.

Predsednik Loubet na Španskem.

MADRID 26. Kralj in predsednik Loubet ter členi kraljeve rodbine so včeraj prisotvovali gala-predstavi v kraljevem gledališču. Navzoči so bili tudi državni dostojanstveniki, diplomatični zbor, mnogo generalov in častnikov. Kralju in predsedniku so priredili živahne ovacije ob njihovem prihodu in tudi ob sklepu predstave.

Maroška konferenca.

PARIZ 26. Neka nota »Agence Havas« poroča, da je ministerstvu za vnenje stvari dosegla brzjavka francoskega odposlanca Tailandierja, v kateri isti potruje, da je maroščanski sultan odobril program maroščanske konference in vstopil Algeciras k kar kraj sestaska.

Upor na francoski vojni ladiji.

PARIZ 26. Listu »Echo de Paris« so baje pomorski častniki potrdili, da se je močno oklopne križarke »Dupetit Thouars« na potu iz Toulona v Saigon dne 26. septembra uprl proti častnikom. Izlasti sta bili pri spetu od mašinistov opevana dva častnika, ki sta imela službo. Širje kolovodje so bili aretovani in ukenjeni, venjar so jih tovarši osvobodili, ki so potem na krovu zapeli internacijonalno. Vzrok puata je bila baje saba brana.

Spopolnenje morskih signalov.

NEW YORK 26. »New York Tribune« poroča iz Washingtona, da je oddelek za trgovino naprosil ameriške bivalstvenike, naj predložijo svoje mnenja o potrebi spremembe mednarodnih pravil, da bi se preprečile nesreča na morju. To se je zgodilo na predlog Anglike z ozirom na najnovejšo ne-

srečo pri plitvini Doger, naj bi se med intenzivnimi vrila posvetovanja, da bi se signali na ladijah spopolnili in tako preprečile nesrečo na morju.

Dogodki na Ruskem.

VARŠAVA 26. Pruski princ Friderik Leopold je danes odpotoval v Berolin s posebnim vlakom, ki ga vodijo in opravljajo vojaki.

PETROGRAD 26. Poštni in brzjavni urad je zasedla vojaška policija.

MOSKVA 26. Položaj se slabša dan za dnevom. Število meniščnih protestov načrta Čm dalje bolj. Moskovske tovarne imajo premoga za mesec dni, država pa za deset dni. Terjaj so bile zaprte vse lekarne.

LONDON 26. Times poroča iz Petrograda nasprotno: Petrograjskega prebivalstva se je plastišla panika, batil se je, da pada vlada in da bo proglašena anarchija. V mestu je ustavljen vse promet. Tudi nekatere šole so pričele štrajkati.

PETROGRAD 26. Na nekem shodu železničnih uslužencev, ki se je vrnilo sinoči, je bilo probreno, da je bil promet ustavljen tudi na južnorističnih progah v guberniji Vologda, ter na progah »Prve železničke družbe lokalne železnice«.

PETROGRAD 26. Danes včutraj se je štrajk razšril na trgovce. Prodajalnice so zaprte. V mestnem delu Vasiliy O-trov so vse zaloge in prodajalnice zaprte.

HARKOV 26. V vseučilišču se je zbralo okoli 2000 oseb, ki so se zbarakirali, ko je vojaštvu obklopljeno prisopje. Po deljih pogajanjih profesorjev z vojaškimi oblastnjaki, so bili zborovalci puščeni na svobodo. Nameravan shod sa bo z dovojenjem oblastnike vrnil na planem.

PETROGRAD 26. Promet na progah Petrograd Peterhof-Oranienbaum je ustavljen. Poštna uprava je izjavila, da ni mogoče odposlati pšete na Finsko. Brzjavni uradi so baje tudi prijavili svoje zahteve; ako se istim ne ugodijo, prično štrajkati v soboto. Promet je ustavljen tudi na progah Petrograd-Vilna-Wihalle in Petrograd-Vilna-Varsava. Ustavljen je tudi poštni promet.

KURSK 26. Na poziv štrajkovcev so vladni in avtonomi uradniki ustavili svoje delo.

PETROGRAD 26. Glasom carstva ukaz, sopodpisanega od velikega kneza Vladimira, so vse čete petrograjske posadke stavljene pod poveljstvo Trepova.

PETROGRAD 26. Ministerstvi sestava je sešel sinoči, da se posvetuje o vprašanju

roda Horvatov, jedina možka glava svojega plemena.

— Rsa je, mati, je potrdil Nikola in se zamislil.

— Ti morski čuvati svojo glavo, sinko Nikols, in ko porašč do južneške sablje, imel bo dosti opravila v svojem domu, na trdih tleh, ter ne smeš svojega dragega življenja zametati po neumnu in na tujo korist. Ako bi Nikola Horvat neumno poginil, ne da bi zapustil sina za seboj, naše pleme bi propadlo, Horvati bi izginili na veke.

Gospa banica je govorila te priproste besede neizmerno žalostnim glasom, iz katerega si mogel razložiti zvok črte sluteje, in deček, gledajoči mater svojo z velikimi očmi, je občutil čudno tesnobo, a ni vedel prav, zakaj.

— Prav imaš, mati, bodi po tvoji volji. Junakovl bom na kopnem in čulo se bo o meni za deveto goro. Veruj mi, mati, je nadaljeval mladič, in oko mu je začelo žaretje v otroškem počasu, da se mu je banica nekoliko nasmehnila, ne bom ti slabej od svojega očeta in branil se bom kakor lev.

— Naj le pridejo prokleti Arapi, pasje glave, da bi navalili na našo lepo zemljo, ko bom jaz velik, pa da vidim, mati sladka, da jih bom ljuto odbijal se svojo ostrino.

Našo leta 24 K. poi leta 12 K. 3 meseci 6 K. — Narodne brez dopisane naročnine se uprava ne osna. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvu lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopis se ne vreduje. Naročnina, oglašen in reklamacija je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Naročni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Nacionila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnički račun št. 652.841.

Poštno-hranilnički račun št. 652.841.

PETOGRAD 26. Kakor se sliši iz zanesljivega vira, sta danes včutraj dosegla na finski kolodvor dva z bombami načrtena železnična voza. Ko je prišla policija, da zapleni voza, sta bila že izpraznjena.

PETROGRAD 26. O 1. ure zvečer je ustavljen promet tramvaja.

LODZ 26. V Lodzi je ustavljen delo v tovarnah. Mesto je mirno.

Svoboda tiska.

— mb — Ko je pred 450 leti mojster Guttenberg iznašel tiskarsko umetnost, ni mu niti v sanjah pribajalo na misel, da bo tisk, v čimem zmislu novinstvo, igral tako veliko ulogo, kakoršno igra danes. Moč tiska oziroma novinstva je dandanes, veliko veča, nego moč najabsolutističnega vladarja; moč novinstva nadvladuje silo orjaka. Novinstvo je odsev mišljena človeka kakor individua; ono je odsev mišljena vsega naroda, države, na kratek: vse, kar se dandanes dogaja, pa bilo tudi v načadnjem kotiču sveta, vse to znajo dandanes in dozavajo ljudje po časopisih. Dolgo časa je trebalo, da se je časopisje iz skromnih oblik razvilo do večje, vplivne, odločajoče oblike, a danes je isto popolno, danes moremo govoriti o časopisu, ki stoji na višini človeških zahtev. Današnjega sveta, polžaja, razvoja in mišljena človeške družbe si ne moremo niti predstavljati brez

tako. Pa kako je v obč došlo do »svobodnega« in »nesvobodnega« tiska? Morda tako, da so od najstarejih dob mogočniki in oblastniki vrzeli v zakup pravico, da se sme potisku obelodanjanati samo ono, kar ni v nasprotju z osebnimi interesimi njihovimi. Tako so začeli omejiti moč tiska, ali s tem ga še vedno niso uničili. Pozneje, ko je tisk postal faktor v svetovni politiki, so mu zopet začeli omejevati svobodo.

Tudi danes stojimo pred dejstvom, ki ni nimalo toljalivo ozirom na kulturno stopinjo našega stoletja. Kajti popolna svoboda tiska je danes svojina le nekaterih res na sprednih narodov. In ta popolna svoboda je živ dokaz, da se faktorji teh narodov ne boje in ne sramujejo kritike, ki jo vrši tisk, oziroma časopisje, ker so po svojem delu in svojih delih gotovi, da vrše same poštene usmere.

Na žalost pa se mi Slovani ne moremo povzleti, da nss greje sonce popolne svobode tiska, vsaj ne pri nas v blaženi Avstriji in v Ogrsko-Hrvatski. Oblastniki nas duše in zapostavljajo. Proti temu povzdigamo svoj glas v časopisu. Ali vsaki naš močnejši klic, vsaki naš protest, vzročen potom tisk pred forum evropskega javnega mnenja, udušujejo v kali, konfiskujejo, plenijo novine in brščure. A kaj še le naši bratje v Hrvatski! V njihovem časopisu vladajo razmere, ki daleč nadzirujejo toliko razkrivano rusko in turško cenzuro. Na Hrvatskem se resnice ne smejo pisati. Dočim se pri drugih narodih konfiskuje le ono, kar se piše proti osebi vladarja in proti državi, pak se na Hrvatskem pleni tudi ono, kar se piše proti kaki demoralizirani, plačeni stranki. Ali ni to uprav gnušno, ali je kje kaj gršega na svetu?

Zahteva vsega naobraženega ljudstva je, mora biti in ostati: popolna svoboda tiska, oziroma časopisa! Ali tudi te popolne svobode ne smemo, kakor poštene in značajni ljudje, izrabljati v kako nizko srho. S popolno svobodo tiska moramo iti samo za tem, da govoriti in pišeči resnice, jačimo značaj, bistimo pojme, izrabljamo zlo in tiranijo vseh vrste. Le tedaj, če bomo tako umevali nalogu svobodnega tiska, bo naša borba za to svobodo popoloma opravičena. V tej borbi bodo sedovali tudi najšte naše ljudstva, a dosegla cilja bo prehod iz tmice na luč, oziroma kulturna pridobitev prve vrste za vsake narod.

Kranjski deželnih zbor.

V sredo 25. t. m. se je vrnila prva seja kranjskega deželnega zbora.

Pred sejo sta prišli v deželni zbor deputaciji krščanskih socialistov in socialističnih demokratov. Deputacijo krščanskih socialistov je vodil dr. Šusteršič, deputacijo socialističnih demokratov pa dr. Majaron. Obe deputaciji sta bili najprej pri deželnem glavarju Otozu Deteli, potem pa pri deželnem predsedniku Schwarzu ter sta izrazili svojo zahtevo po splošni in enaki volilni pravici, kar naj deželni zbor upošteva in eklene. V imenu krščanskih socialistov je govoril Gostinčar, v imenu socialističnih demokratov pa Etbin Kristan.

Malo pred poludnem je deželni glavar Oton pl. Detela otvoril svojo deželnega zabora in v prvo pozdravljal novega deželnega predsednika Schwarza. Deželni glavar je povdarsil, da čaka deželni zbor obilno dela, ker se je nakopičilo mnogo gradiva iz zadnjih let. Deželni glavar se je dotalnili tudi ogrške križe, ter je menil, da se morsko zdržiti vsi avstrijski narodi proti ogrški koaliciji.

Po govoru deželnega glavarja se je deželni predsednik Schwarz v slovenskem in nemškem jeziku zahvalil za pozdrav ter je pozdravil zbornico zagotovivši jej svojo pomolj in podporo v njenem delovanju.

Na to se je deželni glavar v toplih besedah spominjal umrlih deželnih poslancev Langerja, barona Apfelberga in dra. Schafferja. Potem sta nova poslanca iz veleposilstva gospod Rudolf Margheri in Fran Galli storila običajno obljubo.

Pre. dr. Majaron je nato predlagal, naj se voli ustavni odsek, kateremu predlogu sta se pridružila tudi dr. Šusteršič in dr. Krek, toda z zahtovo, da naj se volitev takoj izvrši.

V odsek je bilo izvoljenih 12 členov in sicer 7 členov narodno-napredne stranke in nemškega veleposilstva in 5 členov katoličko-narodne stranke.

Deželni glavar je naznanil, da sta mu bila izročena dva najna predloga glede volilne reforme. Narodno-napredna stranka je po poslu. Hribarju podala najni predlog v stvari sprememb državnozborskoga volilnega reda, katoličko-narodna stranka po drugu. Šusteršič z stran sprememb deželnega volilnega reda.

Deželni glavar je naznanil, da prideta oba predloga ob enem na vrsto. Z ozirom na pozno uro je izprosil dovoljenja, da se utemeljevanje teh predlogov odkrije na prihodnjo sejo, ker se bo gotovo o teh predlogih uvela daljša debata. Ker ni nihče ugovarjal, je deželni glavar zaključil sejo z dostavkom, da naznani poslanec dan prihodaje seje pismeno.

„Bela knjiga“ papeževe kurije.

Sv. Stolica pripravlja, kakor javila Pol. Korresp. omen rimski dopisnik, »belo knjigo«, ki bo obsegala vse med Vatikanom in francosko vlado v zadnjih letih izmenjane listine. Ta knjiga izide tako, ko odbori se načrt glede ločitve cerkve od države, ki ga je že v sprejeti zbornica poslancev, knjige pripravljata državni tajnik kardinal Merry del Val in tajnik kongregacije za izredne cerkvene stvari, mons. Gasparri.

»Bela knjiga« ima namen dokazati, da ne zadene sv. Stolice nobena krvida v sedanji verski krizi na francoskem, ker se je ista vedno držala konkordata, in storila vse, da ostane konkordat še v moži.

Rusija in japonska posklepni miru.

Londonski dopisnik parižkega »Matina« poroča, da je imel razgovor z japonskim poslanikom v Londonu, vikontom Hayashi, o posledicah sklepa miru na Japonskem. Poslanik je zatrdiril, da je imelo razburjanje, navateno na Japonskem neposredno po sklepu miru, izključno le političen značaj. Nekatere politične skupine in njih listi so le za to tako ostro grajeli sklep miru, da bi dobili orčje v roku proti vladni. V pogovoru o bodočih odnosih med Rusijo in Japonsko je zatrdiril poslanik, da narod Japonski ni ne prej in ne goji sedaj antipatie proti ruskemu narodu. Kar se pa tiče odnosjev med obema vladama, sta isti sedaj v položaju dveh oseb, ki sta se nepravilno dvobojevali med seboj in k, at stvarja se roke po dvoboju, želite, da budi pozabljeno, kar je bilo. Japonska želi iskreno, da bi neradi v Rusiji prenehali čimprej. Hayashi ne more umeti zekaj bi ne moglo prati do sporazumljenja med obema vladama, ko imata oba naroda tako dobre namene! Ni dvomiti, da se med obema deželama skoraj sklenejo dogovori socijalne in ekonomične naravi. Japonska vlasti storiti vse možno v omogočenje prijateljskih odnosov z Rusijo. Neposredna bodočnost pokaze, da je želja Japonske po dobrih odnosih z njo velikim sosedom na skrajnem Vstopu iskrens. Angleško-japonski dogovor je zgorj defensiven instrument in ni obrnen proti koristim nobene države. Perfido je, ako se trdi, da je fezivna značaja, a še perfidnej je, ako se govoriti, da je ta dogovor naprej naravnost proti Rusiji in da mora izvzeti novih konfliktov na Vstopu. Dogovoru je edini ta namen, da se obravi mir v Aziji ter je zato koristen za vse narode, ki imajo posesti v Aziji.

Ni kaj reči: gospod vikont Hayashi je res lapo govoril in vsikdo bi se gotovo iskreno veselil na njega zatrdiril, ako bi ga ne motila misel na staro resnico, da diplomatično uporabljajo dar govora v to, da — ne govorijo resnice!

Drobne politične vesti.

Zahteve Trentincev v Tirolskem deželnem zboru. Iz Lainostajavajo, da se je poslu. Concij izjavil da bodo trentinski poslanci zahtevali, da se ugoditi njih zahtevam, to je, da se razdeli veleposilstvo v dve kuriji, italijansko in nemško in da se razdeli tudi deželni šolski svet. Ako deželni zbor ne agodi tem zahtevam, je dvomiti, ako bi mogel isti nadaljevati svoje delovanje.

Tisza v opoziciji. »Budapesti Hirlap« poroča, da ne bo gospod Tisza podpiral ministerstva Fejervary, ker ss ne strinja s programom, in da prestopi v opozicijo.

Car ne obišče Rima. Rimski plačevalci, ali uradovanje z nami bo prav. Patrik piše, da so vesti, če, da car v Vilne. Do sedaj se kratkem obišče Rim, netočne. Do sedaj se namreč niso tozadevno vršila nikaka pogajanja in kolikor je znano se tudi v Petrogradu ne delajo nikake priprave, ki bi kazale, da se car odpravi na potovanje.

Pastirski list parižkega nadškofa. Minolo nedeljo je bil v vseh pariških cerkvah prečitan pastirski list pariškega nadškofa Richarda. V pismu pripoveda nadškof vernikom po papeževem navodilu molitev in spokorn dels, ki naj jih opravljajo za cerkev in za Francijo.

Angleško poslaništvo v Tokiju. »Reuterjev biro« poroča, da našerava kralj Edvard spremeniti sedanje angleško odposlanstvo v Tokiju v poslaništvo.

Francija in makedonsko vprašanje. Dunajska »Zeitung« poroča iz Pariza, da hočeta bolgarski knez in grški kralj govoriti glede makedonskega vprašanja z ministarskim predsednikom Rouvierom, ko se povrne iz Španke.

Sporazum med Anglijo in Rusijo. Parižki »Tempo« poroča iz Petropalova, da je možno, da pride do sporazuma med Anglijo in Rusijo. »Petit Parisien« javlja, da je Rusija v principu za to, da pride do sporazuma z Anglijo.

Japonsko brodovje ne pride sedaj v Evropo. Tajnik japonskega odposlanstva v Rimu je na vprašanje, pride li japonsko brodovje v Evropo, izjavil, da nima tozadevno še nobene vesti iz Tokija. Meni pa, da ne pride sedaj japonsko brodovje v Evropo, ker je to združeno s prevelikimi stroški, ampak še le v dveh ali treh letih.

Domača vesti.

Razmere na e. kr. sedniji v Kopru.

(Dopis.) Kako se vidi so vse naše prošnje, vse naše pritožbe glas vpijočega v puščavi. Naše oblasti se nočijo ganiti. Primorani smo v italijanskem jeziku sestavljene spise zavrnati. Ako se nima nikakega obzira do nas, tudi mi ne bomo le vedno in vedno kieči prošačili — pravice. Pravice si bomo skušali sami priboriti na tak način, da bomo vrščali spise sodniji; kakor je storil svoj čas g. Kocijančič in sedaj pa g. Fran Vatovec iz Dekani. Slednji je bil namreč povabljen na koprsko sodnijo z italijanskim pozivom, 156—160 rodin, oblagodarjenih z nemalim da-si on ne umeje italijančine. Ker ni vedel, številom za obisk šole obvezne mladine. Če kaj je tam pisno, je zopet lepo prepognil primerjamo mesta naše Avstro-Ogrske morebitno, je utaknil v zavitek, nesel na pošto narhije (ne pravim ravno s tam številom prebivalstva) s tem številom uradov in zavodov, pa uvdim, da ima večina teh mest ne samo 4-razredno dekliško šolo, marveč tudi svojo včelo dekliško šolo.

Kranjsko-šolstvo. (Dalje.) Novomesto šteje točno blizu 2500 prebivalcev. Izmed dekanatov je bil namreč povabljen tega števila šteje samo uradništvo okrog na koprsko sodnijo z italijanskim pozivom, 156—160 rodin, oblagodarjenih z nemalim da-si on ne umeje italijančine. Ker ni vedel, številom za obisk šole obvezne mladine. Če kaj je tam pisno, je zopet lepo prepognil primerjamo mesta naše Avstro-Ogrske morebitno, je utaknil v zavitek, nesel na pošto narhije (ne pravim ravno s tam številom prebivalstva) s tem številom uradov in zavodov, pa uvdim, da ima večina teh mest ne samo 4-razredno dekliško šolo, marveč tudi svojo včelo dekliško šolo.

Ali še nekaj ne smemo prezreti pri nas. Zgoraj številke se nanašajo le na mestni teritorij sam; ne upoštevamo torej še najbližje okolice in potem ne upoštevamo tudi dejstva, da je ravno Novomesto središče vse Dočenje. Ne samo po državnem ustavnem razredu, temveč tudi po svoji geografski legi tvori to mesto že od svojega starodavnega početka sem opravičeno ime: metropola Dolenjske. Mati je vsem manjšim mestcem in trgom ostale Dolenjske; in da ima ta mati zadostno kosov duševnega kruha, gotovo bi prišla tudi ukajeljna mlad na iz vse Dolenjske počne. Ali, dokler se mora mati sama boriti vsled pomaučanja duševne hrane, ne more nuditi kruha drugim. Le ti so primerjani pomagati si, kakor si morejo; svojo deco pošiljajo v tujino, to se pravi: kdor to sploh zmore! Največ pa se tacega plemenega semeni porazgubljuje ob plitvi vzgoji eno- in k večemu dvorazrednih ljudskih šol. To pa se seveda grozovito mačuje nad slovenskim narodom samim. Veliko imamo pri nas lensekga načrta, ali le malo slovenskega, pravega slovenskega narodnega ženstva. Da pa je ravno naše narodno ženstvo v prvi vrsti poklicano — kakor dobra gospodinja hiši tri vogle — podpirati tudi tisti voge glavnim stebrom slovenskega domovja, to mi mora pač priznati sleheni pravi zavedni Slovenec. Najlepši dokaz za to imamo ravno v naši bei Ljubljani, kjer je ženstvo tekomprednjih deset let dospealo res na vse hvalne vredno stopnjo razvoja in probujenja za slovenski dom in narod. Le tam je duša, pravo življeno gibajoča duša slovensko dekle — žena slovenska. Bratje tam ob bregovih Adrije so imeli ravno letos na obih Prešernovih slavnostih najlepšo priliko spoznati to,

Iz Pule nam pišejo: Pulsko gledališče je zopet odprt. Poveljni vojnega pristanišča se je najbrže na prošlo pulsko župana omečal in je dovolil vojaškim osebam obiskovanje gledališča, radi česar je to poslednje zopet odprt. Gledališče je bilo zaprtod inomestskih demonstracij sem. Tukaj odločujejo pač le vojaški krogi, ker Pula brez vojaštvu ni nič. Zato si tudi tukajšnji rotorični irredentovi ne upajo prav na dan in se potujejo. (A ravno zato, ker v Puli odločujejo vojaški krogi, oziroma centralna vlada, po katere ukazih se ti krogi ravnajo, pada na to poslednjo vse odgovorno za vse krivice, ki se tam dolgi gode našemu življu. Op. ured.)

Klobarije — oprostite ta skoro neestetični izraz — »Hrvatskega prava« so tudi tu obudile mnogo smeha. Izlasti pa med njimi, ki nekoliko pozajmo tržaške ravnare. Ti so se kar za glavo prijemali, kako more list, ki hoče biti smatran kakor reser, prinašati take neamnosti in neslanoosti!! In ker jih »Hrvatsko pravo« prinaša, je zaključek jedostaven: to ni resen list!

C. Dr. namestništvo. Novoimenovan namestniški podpredsednik dr. Andrej graš Schaffgotsch je iz Ljubljane došel v Trst v sredo zvečer in je včeraj zjutraj prevzel svoj urad.

Imenovanje. Gosp. dr. Andrej Pavlica je imenovan suplentom v goriškem osrednjem semenišču ter prevzame stolico starega zakona, kar je sedaj opravil stolni prot. Faiduti.

Obiskovalcem restavracije in kavarni Balkan. Radi nekaterih dnevnih pravov bo kavarna za nekoliko dni v restavracijskem salonu, a ta bo v prvem nadstropju. Uvod v kavarno skezi glavni uvod »Narodnega doma«, v restavracijo pa iz ulice Geppa.

Manifestacija za splošno volilno pravico. V sredo zvečer so ljubljanski dežavci krščansko-socijalne in socijalno-demokratne stranke predli obhod po mestu. Korakali so mirno od »Narodnega doma« po mestu do dežela dvorca. Tu sta govorila Kristan in Štefan. Z »živio«-klici na splošno in enako volilno pravico se je sprevod razdelil.

Kranjsko-šolstvo. (Dalje.) Novomesto šteje točno blizu 2500 prebivalcev. Izmed dekanatov je bil namreč povabljen tega števila šteje samo uradništvo okrog na koprsko sodnijo z italijanskim pozivom, 156—160 rodin, oblagodarjenih z nemalim da-si on ne umeje italijančine. Ker ni vedel, številom za obisk šole obvezne mladine. Če kaj je tam pisno, je zopet lepo prepognil primerjamo mesta naše Avstro-Ogrske morebitno, je utaknil v zavitek, nesel na pošto narhije (ne pravim ravno s tam številom prebivalstva) s tem številom uradov in zavodov, pa uvdim, da ima večina teh mest ne samo 4-razredno dekliško šolo, marveč tudi svojo včelo dekliško šolo. To pa se seveda grozovito mačuje nad slovenskim narodom samim. Veliko imamo pri nas lensekga načrta, ali le malo slovenskega, pravega slovenskega narodnega ženstva. Da pa je ravno naše narodno ženstvo v prvi vrsti poklicano — kakor dobra gospodinja hiši tri vogle — podpirati tudi tisti voge glavnim stebrom slovenskega domovja, to mi mora pač priznati sleheni pravi zavedni Slovenec. Najlepši dokaz za to imamo ravno v naši bei Ljubljani, kjer je ženstvo tekomprednjih deset let dospealo res na vse hvalne vredno stopnjo razvoja in probujenja za slovenski dom in narod. Le tam je duša, pravo življeno gibajoča duša slovensko dekle — žena slovenska. Bratje tam ob bregovih Adrije so imeli ravno letos na obih Prešernovih slavnostih najlepšo morski tekko ali tako mi davko-

V najem se odda stanovanje: kuhinja, tri sobe. K 24 — na mesec. Ročal št. 119.

Išče se postrežnica za nekaj ur na dan v ul. Boschetto 48, II. n.

Hiša z velikim hlevom ležeča ob glavnih cesti v veliki vasi od daljini 2. uri od mesta in več zemljišč pripravna za vsako obrt **odda** se v najem ali tudi **proda**. Naslov pove uprava lista.

Nova pekarna. Podpisni si šteje v prijetno določnost nazzaniti slav. slovanskemu občinstvu Trsta in okolice, da je odpri **NOVO PEKARNO** v ulici Belvedere št. 57. Prodajam kruh, ed 24 s otink naprej in vsakovrstne sladice, vse vedno sveže in po najnižjih cenah. — Domača se tudi na dom. — Priporoča se udani **Lovrenc Rebula**, pek.

„Svetovansko kons. društvo“ razpisuje službo

krčmarja. Oziralo se bo le na prosilee, ki dokažejo, da so popoloma zmožni krčmarske obrti. — Prošnje se sprejema do dne 1. novembra t. l. — Zahteva se kavejja 500 K. Informacije in vse druge podrobnosti se pa izve vsako sredo v društveni krčmi („Narodni dom“) ob 9. uri zvečer. Prošnje je posiljati na odbor »Kons. d. uštva pri sv. Ivanu („Narodni dom“) pri Trstu. **Odbor**.

Zavarovalna s zalogo pohištva svetlega in temnega

kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejsem slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher ulica Chiozza št. 8 pri tleh (nasproti dvorani „Tercicore“).

Stavbinski material

kakor korce, vsakovrstno opeko, peselek, apno. Živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Barvarnica, pralnica in čistilnica na suho na parno moč

Albin Boegan Trst - ul. Farneto št. 11 - Trst.

Ne da bi se razdrila, se obleka barva, pere in na suho očisti z največjo točnostjo. — Barva, pere in lika se pregrinjata, blago od pohištva, pokrivala itd. — Na par se moči suknjeno blago.

Pozor! **Pozor!**

Nova krojačnica. Piazza della Barriera 3 I.

Slovenski napis. Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! Priporoča se udani **Slavoj Škerl.**

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specijaliteta naše pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI (od ogoljenje sladke škorje) Izmajitelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.

Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnarnodnih razstavah. Počasnice sə zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisani kot domače zdravilo pri: grloboju, kašlu, hriposti, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobè ēst in svež glas.

NB. Pazite na nepoštene ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V škatlicah: v lekarni „Prendini v Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

SLAVIJA sprejema zavarovanja človeškega življenja po najzanesljivejših kombinacijah pod tako ugodnim pogoji, da nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživje in smrt z zmanjšujoci se vplačili.

Vsek čas ima po preteklu petih let pravico do aviziranja.

Jržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poroštvtvom.

Piazza Caserma štev. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruge in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 korona.

Posojila daja samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilnični račun 216.004.

Narodni kolek je
vzbudili pri upravi
„Edinstvo“

TOVARNA POHISTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAIJOMERNEJŠIH ZAHTEVAM

KATALOGI BREZPLAČNO.

In zopet gre glas po deželi

da se slovečje testenine iz novozgrajene tovarne testenin Žnidrič & Valenčič iz II. Bistrice vdobe v vseh boljših prodajalnicah jestvin po mestih in po deželi.

Predzadnji teden.

Dunajska ces. kr. policijska loterija

I srečka stane 1 korona.

Glavni dobitek

kron 30.000 kron

kakor tudi II. 5000 K, III. 1000 K v gotovini se izplača v sled najvišjega dovoljenja Njeg. c. kr. apost I. Veličanstva na zahtevo s 10% odštkom in postavnega davka. Srečke se dobivajo v vseh menjalnicih, loterijah in tobakarnah.

C. kr. policijske loterije pisarna se nahaja na Dunaju, I. Schottenring št. 11 (palaca policijskega ravnateljstva).

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedence.

Trst - Carlo Goldonijev trg II. - Trst.

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih vozil. Izključna prodaja gramofonov, zonofonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popravljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga predstavnikov po tovarniških osebah.

TELEFON štev. 1734.

F. Pertot urar

TRST - ul. Poste nuove št. 9

priporoča velik izbor ur: Omega,

Schaffhouse, Longines, Tavanes itd.

kakor tudi zlate, srebrne in košarne

ure za gospo. Izbor ur za birmo.

Sprejema popravljanja po nizkih cenah.

Podpisana priporoča slav. občinstvu svojo

gostilno

ki se nahaja v

ul. Giovani Boccaccio, vogal Via Gazzoletti

(ul. Miramar, vis-a-vis jahaliča Bachschmit).

Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhična je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Priporočišči za obilen obisk bilježi splošno.

MARIJA vdova ČOKELJ.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in autorizovano krojačnico.

Alla Città di Trieste

v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldoni).

Tam se vodobira velika zaloga izgotovljenih oblik za odrastle in dečke. Delavske halče prve vrste kakor tudi blago vse vrst in najposlednjije novosti.

Dobro znana zaloga manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova vogal ul. S. Caterina št. 8 se je preselila dne 24. avgusta v ravnoisto ulico št. 1, zaven „Kavarne Metropole“ (vogal Corso).

FILJALKA

c. kr. privil

AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu

sprejema:

denar za obrestovanje v kronah

na blagajnske nakaze na naslovjena vložje

prinoscu pisma

proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2%

• 8 • 2 1/2%

• 30 • 3 1/2% • 30 • 3 1/2%

v zlatih napoljonih na vložja pisma

proti 30 dnevni odpovedi 2%

• 3 mes. • 2 1/2%

• 6 • 2 1/2%

Za dosedaj se v prometu se nahajajoči blagajnski

nakazi in v kronah glaseča se vložna pisma stopi v

veljavno spremenjeno obrestna mera po pogojem

odgovrednem roku dne 28. oktobra odn. 1. novembra

odn. 23. novembra.

Baneogiro v kronah

z 2 1/2% takoj v vsakem znesku.

Krone in zlati napoljni na tekoči račun

po dogovorjenih pogojih, kajti se stavijo od časa do

časa in sicer po roku odpovedi.

Izdaja nakaznice

za Dunaj, Bozen, Bušimpētu, Brno, Feldkirch, Puli,

Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo

kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradić,

Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olo-

muc, Saaz, Solnogrād, Fünfkirchen, Velikvaradus

Kačov, Kečkemet, Kronstadt, Sopron, Raab, Sabat

in Temesvar.

prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo

dežev, drobiša in vrednostij.

Prijemna iztrjevanje

taljandov, dvignjeni vrednosti, kakor tudi vseh

drugih iztrjevanj.

Daja predujem

na Warrante in vrednosti po zemernih pogojih.

Krediti na karikacijske listine

se otvorijo v Londenu, Parizu, Berlinu in drugih

mestih po ugodenih cenah.

Kreditna pisma

se izdajajo v kateroskoli mesto.

Hranila.

Sprejema se v pohranici vrednostne listine, zlat in

strelbeni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna

zavoda.

Meniēne nakaznice.

Pri blagajni zavodu se izplačujejo meniēne nakaznice

„Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah

po dnevnom kurzu.

Zavaruje poslopja in premičnine proti

pozarmen škodam po najnižjih cenah.

Škoda cenuje takoj in najakutnejše.